

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. június 4.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2018/0228 (COD)

6115/21
ADD 1

TRANS 72
FIN 107
CADREFIN 61
POLGEN 22
REGIO 18
ENER 39
TELECOM 59
COMPET 98
MI 85
ECO 24
CODEC 186

TERVEZET – A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács álláspontja első olvasatban az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, valamint az 1316/2013/EU és a 283/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI RENDELET elfogadása céljából

– Tervezet – A Tanács indokolása

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2018. június 6-án elfogadta az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, valamint az 1316/2013/EU és a 283/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatát, amely egyike a többéves pénzügyi kerethez (a továbbiakban: MFF) kapcsolódó javaslatoknak. A javaslat célja az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) program jogi keretének létrehozása a 2020 utáni időszakra.
2. Az Európai Parlament az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottságot (ITRE) és a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottságot (TRAN) választotta felelős vegyes bizottságoknak. A két bizottság 2018 novemberében közösen szavazott a jelentésről, amelyet 2018 decemberében a plenáris ülés is megerősített. Az új jogalkotási ciklusban a javaslat társelődőinek Dominique RIQUET-t (Renew, FR), Marian-Jean MARINESCU-t (EPP, RO) és Henna VIRKKUNEN-t (EPP, FI) jelölték ki.
3. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2018. szeptember 19-én fogadta el véleményét.
4. A Régiók Európai Bizottsága 2018. október 10-én fogadta el véleményét.
5. A Tanácsban az „elnökség barátai” csoport szakértői szintű megbeszéléseit követően a TTE Tanács a 2018. december 3-i ülésén részleges általános megközelítést alakított ki a javaslatról. Ezt követően háromoldalú tárgyalásokra került sor az Európai Parlamenttel. E szakaszban a részleges általános megközelítés szövegében szögletes zárójelben szereplő elemek nem képezték a tárgyalások részét, mivel ahhoz, hogy azokról a Tanács kialakíthassa álláspontját, további előrelépésre volt szükség horizontális szinten, ideértve az Európai Tanács 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keretre vonatkozó politikai iránymutatását is.

6. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2019. március 13-án nyugtázta az elért eredményekről szóló jelentést¹ és megerősítette az Európai Parlamenttel folytatott tárgyalások aktuális állását tükröző közös értelmezést, amelyet a 2019. március 7-én tartott háromoldalú egyeztetés keretében alakítottak ki. Ezt a közös értelmezést a 2019. április 17-i plenáris ülésén, első olvasatbeli álláspontjának elfogadásával az Európai Parlament is megerősítette.
7. Az Európai Tanács a 2020. július 17–21-i ülését követően politikai iránymutatást nyújtott az MFF-hez kapcsolódó valamennyi dokumentumra vonatkozóan (vö. 00010/20). Ebből következően – az Európai Parlamenttel zajló tárgyalások folytatása érdekében – az „elnökség barátai” csoport (CEF) módosított megbízást² készített elő, amelyet a Coreper 2020. szeptember 23-án jóváhagyott.
8. Ezt követően 2020. október 26-án, december 11-én és 2021. január 22-én három nem hivatalos háromoldalú egyeztetésre került sor.
9. A 2021. március 11-én tartott, utolsó háromoldalú egyeztetés során a Tanács és az Európai Parlament átfogó ideiglenes megállapodásra jutott a Coreper által 2021. március 10-én megújított megbízással összhangban. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2021. március 24-én megerősítette a háromoldalú egyeztetésen jóváhagyott végleges kompromisszumos szöveget.
10. Az Európai Parlament TRAN és ITRE bizottságának 2021. április 15-i együttes ülésén ugyanezt az ideiglenes kompromisszumos szöveget hagyták jóvá. Ezt követően a TRAN, illetve az ITRE bizottság elnöke 2021. április 23-i keltezéssel közös levelet küldött az Állandó Képviselők Bizottsága elnökének, amelyben jelezték, hogy amennyiben a Tanács a korábban jóváhagyott átfogó ideiglenes megállapodás szerinti formában fogadja el első olvasatbeli álláspontját, azt fogják javasolni a plenáris ülésnek, hogy a Parlament – a jogász-nyelvész ellenőrzést követően – második olvasatban módosítás nélkül fogadja el a tanácsi álláspontot.

¹ ST 7207/19, 7207/19 ADD 1 és 7207/19 COR 1.

² ST 11137/20.

II. CÉL

11. A rendelet átfogó célja a CEF program jogi keretének létrehozása a 2020 utáni időszakra. A CEF általános célja a transzeurópai hálózatok építése, fejlesztése, korszerűsítése és kiépítése a közlekedési, az energia- és a digitális ágazatokban, valamint a megújuló energia területén folytatott, határokon átnyúló együttműködés megkönnyítése, figyelembe véve a hosszú távú dekarbonizációs kötelezettségvállalásokat, növelve az európai versenyképességet, fokozva az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést, a területi, társadalmi és gazdasági kohéziót, valamint a belső piaci hozzáférést és integrációt, továbbá hangsúlyt fektetve a közlekedési, energia- és digitális ágazatok közötti szinergiákra.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

Eljárási keret

12. A Parlament és a Tanács a Bizottság javaslata alapján tárgyalásokat folytatott annak érdekében, hogy a Tanács első olvasatban kialakított álláspontja alapján korai második olvasatbeli megállapodás jöjjön létre a két intézmény között. A Tanács álláspontjának tervezett szövege teljes mértékben tükrözi a két társjogalkotó között létrejött kompromisszumot.

A főbb kérdések összefoglalása

13. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjának főbb elemei – melyekről megállapodás született a társjogalkotók között – a következők:

Horizontális és a közlekedéssel kapcsolatos rendelkezések:

14. Az infrastruktúra polgári-katonai kettős felhasználása: A TEN-T törzs- vagy átfogó hálózataihoz tartozó infrastruktúra polgári-védelmi kettős felhasználásának lehetővé tétele érdekében a Tanács az első olvasatbeli álláspontjában meghatározza a hálózat polgári-védelmi kettős felhasználásra történő átalakításával kapcsolatos intézkedésekre vonatkozó további különleges támogathatósági követelményeket.

15. Támogatható intézkedések: A társjogalkotók megállapodtak abban, hogy a támogatásra jogosult intézkedések körét a peremterületeken fekvő és az elszigetelt területek összekapcsoltságának javítása érdekében kiterjesztik egy sor olyan projektre, amelyek többek között a melléklet III. részében felsorolt, határokon átnyúló összeköttetésekre és hiányzó összeköttetésekre, valamint az átfogó hálózaton és a tengerentúli országokban és területeken lévő tengeri és belvízi kikötőkre irányulnak.
16. Társfinanszírozási arányok (közlekedési és energiaágazat): A társjogalkotók megállapodtak annak az elvnek a fenntartásában, amely szerint a különféle intézkedésekre vonatkozóan különböző társfinanszírozási arányokat kell alkalmazni annak érdekében, hogy a CEF keretében a legfontosabb intézkedésekre, különösen a határokon átnyúló projektekre lehessen összpontosítani. Növelték a maximális társfinanszírozási arányokat néhány olyan intézkedés támogatása érdekében, amelyek különösen az integrált irányítási struktúrákra, köztük a közös vállalkozásokra, valamint a szinergiákra irányulnak. Ezek az intézkedések többek között a tengeri, a belvízi és a vasúti interoperabilitást érintik, a CEF pedig továbbra is a határokon átnyúló intézkedésekre fog összpontosítani. Ezenkívül a CEF-ből egy bizonyos összeget a kohéziós országok közötti, határokon átnyúló, jelentős hiányzó vasúti összeköttetések kiépítésére fognak fordítani az egységes piac működésének elősegítése érdekében, és erre az összegre a Kohéziós Alapból a CEF-be történő átcsoportosítás társfinanszírozási szabályait kell majd alkalmazni.
17. A CEF költségvetése: A Tanács első olvasatbeli álláspontja tükrözi az állam-, illetve kormányfők által a 2020. július 17–21-i ülésükön jóváhagyott költségvetési összegeket. Ezenkívül a rendelkezéseket a Kohéziós Alapból átcsoportosított összegek tekintetében összhangba hozták a közös rendelkezésekről szóló rendelet megfelelő rendelkezéseivel.
18. Viszonossági rendelkezés: A társjogalkotók megállapodtak egy olyan rendelkezés beillesztéséről, amely biztosítja az Unióban letelepedett jogalanyoknak a CEF programban részt vevő harmadik országok egyenértékű programjaiban való kölcsönös részvételét.

19. A többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos valamennyi dokumentumra vonatkozó horizontális tanácsi megközelítést követve több más rendelkezés is módosult. Ezek különösen a programnak a 2021–2027-es időszakra történő, az 1. cikkben foglalt létrehozását, valamint a kumulatív és alternatív finanszírozást érintik. Emellett az érintett szakpolitikai területeken nyújtott támogatás folytonosságának biztosítása, valamint a végrehajtásnak a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret kezdetétől történő lehetővé tétele érdekében a szöveg kiegészült egy olyan rendelkezéssel, amely szerint a rendeletet visszaható hatállyal, 2021. január 1-jétől kell alkalmazni.

Az energiával kapcsolatos rendelkezések:

20. Határokon átnyúló megújulóenergia-projektek: Annak szellemében, hogy a finanszírozás egy bizonyos százalékát éghajlat-politikai célkitűzésekre kell fordítani, a Tanács növelte a határokon átnyúló megújulóenergia-projektekre elkülöníthető összeget, és kilátásba helyezte annak a lehetőségét, hogy az e célra elkülönített összegek fennmaradó részét átcsoportosítsák a megújulóenergia-finanszírozási mechanizmusba, amennyiben a megújulóenergia-projektek tényleges piaci elterjedése nem megfelelő.
21. Odaítélési kritériumok és munkaprogramok: A Tanács előírta, hogy az odaítélési kritériumok meghatározása az „első az energiahatékonyság” elvvel összhangban történjen, és szorgalmazta, hogy a munkaprogramokban fordítsanak különös figyelmet az olyan intézkedésekre, amelyek célja a belső energiapiac további integrációja, az energia-elszigeteltség megszüntetése, valamint a villamosenergia-hálózatok közötti összeköttetés szűk keresztmetszeteinek felszámolása.

Digitális rendelkezések:

22. Az intézkedések közötti szinergia: A Tanács első olvasatbeli álláspontjának célja a programból támogatott intézkedések közötti szinergiák maximalizálása, figyelembe véve a társadalmi-gazdasági mozgatórugókat az egyes területeken, valamint a digitális infrastruktúra kiépítéséhez szükséges finanszírozás mértékét. A társadalmi-gazdasági mozgatórugók tekintetében a legkorszerűbb konnektivitás támogatása mellett a környező területek átfogó lefedése is cél, beleértve a háztartásokat is, ugyanis a hiányosságok későbbi kezelése egy már lefedett területen nem gazdaságos.

23. Digitális infrastruktúra: Annak biztosítása érdekében, hogy a CEF továbbra is az infrastruktúrák finanszírozására összpontosítson, a program hatálya nem fog kiterjedni az egyedi digitális szolgáltatásokra és alkalmazásokra, így például a megosztott főkönyvi technológiákra vagy a mesterséges intelligenciára, mivel azokkal más eszközök, például a Digitális Európa révén is lehet foglalkozni.
24. Területi kohézió: Az Unió területi kohéziójának fokozása érdekében a Tanács az első olvasatbeli álláspontjában hangsúlyozza a megfelelő tartalékok létrehozását, illetve – amennyiben már léteznek – rendelkezésre bocsátását a legkülső régiókat, a szigeteket, valamint a tengerentúli országokat és területeket a tagállami felségvizeken, valamint a tagállamok kizárólagos gazdasági övezetén keresztül összekötő gerincinfrastruktúra számára. A Tanács álláspontja e tekintetben arra is irányul, hogy a megfelelő terabájt-kapacitású összeköttetések biztosításával kiegészüljenek az európai nagy teljesítményű számítástechnikai erőforrások.
25. Támogatásra jogosult szervezetek: A támogatásra jogosult szervezetek jegyzékét kiterjesztették a közös vállalkozásokra, valamint a CEF-hez társult tengerentúli országokban és területeken letelepedett jogalanyokra. A szöveg emellett kiegészült egy olyan rendelkezéssel, amely biztosítja, hogy a programhoz társult harmadik országokban letelepedett jogalanyok, valamint az Unióban letelepedett, de harmadik országok és/vagy harmadik országbeli állampolgárok és/vagy harmadik országokban letelepedett szervezetek közvetlen vagy közvetett ellenőrzése alatt álló jogalanyok kellően indokolt biztonsági okokból ne legyenek jogosultak részt venni valamennyi vagy néhány intézkedésben.

IV. ÖSSZEGZÉS

26. A Tanács álláspontja hangsúlyozza a bizottsági javaslat fő célját és teljes mértékben tükrözi azt a kompromisszumot, amelyet a Tanács és az Európai Parlament a Bizottság támogatásával az informális tárgyalások során elért.

27. A Tanács ezért úgy véli, hogy első olvasatbeli álláspontja kiegyensúlyozottan tükrözi a tárgyalások eredményét, és a rendelet – elfogadását követően – továbbra is kulcsfontosságú szerepet fog betölteni a transzeurópai hálózatok építésében, fejlesztésében, korszerűsítésében és kiépítésében a közlekedési, az energia- és a digitális ágazatban.
-